

Решение

Карар

2021 елның 20 октябре

Чистай шәһәре

№ 10/2

Чистай муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 18 февралендәге 54/3 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору турында» 2021 елның 28 июнендәге 228-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 24217 статьясындагы 4 пунктының гамәлдә булуын туктатып тору турында» 2021 елның 1 июлендәге 244-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм 2021 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү үзенчәлекләрен билгеләү турында «Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 1 июлендәге 247-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 1 июлендәге 251-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Чистай муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 18 февралендәге 54/3 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр (Чистай муниципаль районы Советының 2020 елның 28 октябрендәге 2/2 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) кертүгә, аны әлеге карарның 1 нче кушымта редакциясендә баян итәргә.

2. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 8 статьясындагы 3 пунктының әлеге карар редакциясендә район бюджеты чыгымнарының расланган гомуми күләменә өч проценты резерв фонды күләмен арттырмау өлешендә гамәле 2022 елның 1 гыйнварына кадәр резерв фондын арттыру очракларына кагылмый дип билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 6 статьясындагы 2 пунктчасы, 21 статьясы әлеге карар редакциясендә, 2021 елның 1 гыйнварыннан башлап, хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

4. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 9 пунктның 5 пунктчасы, 5 статьяның 10 пунктндагы 6 пунктчасы, 16 статьяның 11, 27 пунктчалары, 36.3 статьясы әлеге карар редакциясендә 2021 елның 1 июленнән барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

5. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 9 пунктның 5 пунктчасы, 5 статьяның 10 пунктндагы 6 пунктчасы, 16 статьяның 11, 27 пунктчалары, 36.3 статьясы әлеге карар редакциясендә 2021 елның 1 июленнән барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

6. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 9 пунктндагы 1 абзацыннан, 36.4 статьясыннан тыш, әлеге карар редакциясендә 2022 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

7. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 36.1 статьясындагы 9 пунктның 1 абзацы әлеге карар редакциясендә 2021 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла дип билгеләргә.

8. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 15 статьясындагы 6-12 пунктларын, 15.3 статьясындагы 4 пункт, 29 статьясындагы 3 пунктның 16 абзацын (муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү өчен каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү өлешендә) әлеге карар редакциясендә 2021 елның 1 гыйнварыннан 2022 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә булуын билгеләргә.

9. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәнең 21 статьясы әлеге карар редакциясендә 2021 елның 1 июленнән 2022 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә булуын туктатып торуны билгеләргә.

10. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәнең 7 статьясындагы 16 пункты (бюджет турында карар белән каралган очракларда субсидияләр бирү өлешендә), 9 статьясындагы 2 пункты нигезләмәләре әлеге карар редакциясендә «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 15 октябрәндәге 327-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясындагы 1 өлешендә каралган карарлар нигезендә муниципаль берәмлек бюджетыннан 2021 елның 1 гыйнварына кадәр бирелә торган акчаларга кагылмый дип билгеләргә.

11. 2021 елда гамәлгә куючысы Татарстан Республикасының «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге булмаган юридик затка, шул исәптән бюджет һәм (яисә) автоном учреждениегә, Россия Федерациясенең бюджет законнарында билгеләнгән очракларга өстәмә рәвештә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән бюджеттан, Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге гамәлгә куючы булып тормаган юридик затка икътисад тармакларын үстерүгә икътисадый хәлнең начараюын булдырмауга, коронавирус инфекциясе таралу нәтижеләрен профилактикалауга һәм юкка чыгаруга бәйле чараларны финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр бирелергә мөмкин дип билгеләргә.

12. Әлеге карарны массакуләм мәгълүмат чараларында һәм (яисә) «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет (www.chistopol.tatarstan.ru) мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

13. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Чистай муниципаль районы Советының бюджет һәм фаразлау буенча даими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Чистай муниципаль районы
башлыгы

Д.А. Иванов

1 нче кушымта

Чистай муниципаль районы Советының
карарына кушымта
2021 елның 20 октябре N 10/2

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегендә
бюджет процессы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясенәң бюджет законнары, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында" Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставы, шулай ук Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Советының башка муниципаль хокукый актлары нигезендә эшләнә һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты проекты тәзү һәм карау, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, бюджет исәбен алу, тәзү, карау һәм раслау процессында барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Район бюджетының хокукый формасы

1. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - район бюджеты) эшләнә һәм раслана, район бюджеты үтәлеше турындагы хисап Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Советы (алга таба - район Советы) карары рәвешендә төзелә һәм расланырга тиеш.

2. Район бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Район бюджеты проектларын тәзу тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) тарафыннан билгеләнә.

4. Район Советының район бюджеты турындагы карары 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм (яки) район бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

5. Район бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә кул куйганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Район бюджетын тәзу һәм үтәү, бюджет исәбен (бухгалтерлык) алып бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын тәзу өчен Россия Федерациясенә бюджет классификациясе кулланыла.

2. Районның бюджет вәкаләтләренә район бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Чистай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы (алга таба - Финанс-бюджет палатасы) районның җирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагында булган казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслый.

4. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан район бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

Район бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе, аларны финанс белән тәэмин итү район бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә гамәлгә ашырыла, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4 статья. Бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегендә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнгән.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) район бюджеты проектын тәзу;
- 2) район бюджетын карау һәм раслау;
- 3) район бюджеты үтәлеше;
- 4) бюджет хисабын тәзу, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.
- 5) район бюджеты үтәлешен контрольдә тоту.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар, муниципаль дәрәжәдә бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында катнашучылар булып түбәндәгеләр торалар:
Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы башлыгы;
Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Советы;
Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты;
Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы;

Россия Федерациясе Үзәк банкы;
муниципаль финанс контроле органнары;
бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
бюджет керемнәренә баш администраторлары (администраторлары);
бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары,
администраторлары;
бюджет акчаларын алучылар.

2. Район Советы:

1) район бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны карый һәм раслый;
2) үз утырышларында, комитетлар, комиссияләр, эшче төркемнәр утырышларында, ул үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат гарызнамәләре белән бәйлә рәвештә район бюджеты үтәләшенә аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра;

3) тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

4) муниципаль вазыйфаларны даими нигездә биләгән затларга хезмәт хагы күләмен һәм шартларын билгели;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында” 2011 елның 7 февралдәгә 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, район Уставы нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Татарстан Республикасының Чистай муниципаль районы башлыгы:

- Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының бюджет, салым һәм бурыч сәясәтен билгели.

4. Башкарма комитет:

1) район бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) тәзүне, район бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын тәзүне тәэмин итә;

2) район бюджеты проектын кирәкле документлар һәм материаллар белән район Советы раславына кертә;

3) район бюджеты үтәләше турында район Советы раславына хисап бирә;

4) Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) тәртибен эшли һәм раслый;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

6) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;

7) район Советының районның социаль-иқтисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәләше турында хисапларны раслау турындагы карар проектларын билгеләнгән тәртиптә район Советына кертә;

8) район бюджетына муниципаль бурыч алулар җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук район бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр тәзи;

9) районның чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләргә гамәлгә ашыра;

11) бурыч алулар максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә.

5. Финанс-бюджет палатасы:

- 1) район бюджеты проектын төзүне гамәлгә ашыра, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән тәэмин итә;
  - 2) район бюджеты үтөлешен оештыра;
  - 3) жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибен билгели;
  - 4) районның чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара; аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;
  - 5) район бюджеты проектын һәм район бюджеты үтөлеше турындагы хисапны төзү өчен кирәкле материалларны баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән һәм алучылардан ала;
  - 6) муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра;
  - 7) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, район бюджетыннан физик затларга башка түлөләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;
  - 8) район бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;
  - 9) бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисапчылыгы нигезендә районның бюджет хисапчылыгын төзи;
  - 10) район бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан район бюджеты акчаларын файдалану турында хисапларны һәм әлеге акчаларны алу, күчерү һәм куллану белән бәйлә башка мәгълүматларны бирүне таләп итә;
  - 11) кредит оешмаларыннан бюджет акчалары белән операцияләр турында мәгълүмат ала;
  - 12) күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар яисә Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм **тәртиптә** мәжбүриләүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итә, шулай ук әлеге карарларны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турында карарлар, муниципаль берәмлекләрнең финанс органнарына күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карарлар, тиешле карарлар күчермәләре - дөүләт (муниципаль) финанс контроле органнарына һәм әлеге карарларда мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән карарларның күчермәләрен жиберә;
  - 13) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибен билгели;
  - 14) Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә торган гомуми таләпләр нигезендә түләнмәгән кредитларның калдыкларын, процентлар, штрафлар һәм пеняларны да кертеп, түләтү тәртибен билгели;
  - 15) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсә белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;
  - 16) банк гарантиясенәң ышанычлылыгын (ликвидлылыгын) бәяләү тәртибен, юридик затның һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең бюджет кредитын кире кайтару буенча йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган поручительстволарны билгели;
  - 17) Россия Федерациясә Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.
6. Районның муниципаль финанс контроле органнарына районның контроль – хисап органы һәм районның муниципаль финанс контроле органы керә. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясә Бюджет кодексы белән билгеләнә..

Районның Контроль-хисап палатасы шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара: бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

район бюджеты турындагы карарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив-хокукий актларына, шул исәптән район бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгән экспертиза;

муниципаль программаларга экспертиза;

бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләргә бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, эчке финанс аудитын финанслау чыганакларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

"Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләргә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка мәсьәләләр буенча.

Район Контроль-хисап палатасының әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләргә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләргә үтәп гамәлгә ашырыла.

7. Район бюджет акчаларын баш бүлүчә (алга таба – ГРБС) түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;

- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләргә бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәр формалаштыра;

- бюджет законнары белән билгеләнгән субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен контрольдә тотуны тәэмин итә;

- үз эшчәнлегенә өлкәсендә ведомство финанс контролен оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- муниципаль берәмлек исемнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7.3. ГРБС судта Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге исемнән Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә карата дөгъвалар буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре нәтижәсендә, ведомствога караган, шул исәптән законга яки башка хокукый актка туры килми торган жирле үзидарә органы актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

2) ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләренең акчалата йөкләмәләре буенча субсидиар җаваплылык тәртибендә күрсәтелә торган;

3) федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган муниципаль берәмлеккә карата бүтән дөгъвалар буенча.

8. Район бюджет средстволарын бүлүче (алга таба - РБС) түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук әлеге кодекс белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар, максатлар һәм тәртипнең үтәлешен тәмин итә;

- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9. Район бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын яки бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) бюджет керемнәре баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаclarы исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаclarы реестрына кертү өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганаclarы турында белешмәләр тапшыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы норматив хокукый актларда (муниципаль хокукый актларда) бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булып торучы район бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9.1. Дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнарына), районның жирле үзидарә органнарына, Башкарма комитет органнарына, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнарына, Россия Федерациясә Үзәк банкы, башка оешмаларга бюджет вәкаләтләрен район бюджеты керемнәренең баш администраторына беркетү, Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми **таләпләр** нигезендә, дәүләт функцияләрен башкару буенча алар башкара торган вәкаләтләрне исәпкә алып башкарыла.

9.2. Район бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми **таләпләр** нигезендә Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Район бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегендә район бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән район бюджеты керемнәре төрләре булырга тиеш.

9.3. Район бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегенә кертелергә тиеш:

- Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренең баш администраторлары вәкаләтләрен бирү турында федераль дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) кабул иткән хокукый актлар нигезендә жирле бюджет керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы дәүләт хакимиятенә федераль органнары (дәүләт органнары) һәм (яисә) казна учреждениеләре дәүләт хакимиятенә федераль органнары (дәүләт органнары) карамагындагы территорияль органнар (бүлекчәләр);

- Россия Федерациясә Үзәк банкы;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртип нигезендә жирле бюджет керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре;

- жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

Район бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегендә күрсәтелә:

бюджет керемнәре баш администраторы кодын күрсәтеп, бюджет керемнәре баш администраторының исеме;

бюджет керемнәренең төре коды;

бюджет керемнәренең төренең коды исеме.

10. Район бюджеты керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дәрәсләгенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) район бюджетына түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләттерүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләргә, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясә Финанс министрлыгы

билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) район бюджеты керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә район бюджеты керемнәренә баш администраторына тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләр өчен кирәкле мәгълүматны "Дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында" 2010 елның 27 июнендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дөүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дөүләт мәгълүмат системасына бирә.

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә өметсез дип тану турында карар кабул итә;

8) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы норматив хокукий актларда (муниципаль хокукий актларда) билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлеген төзи;

2) район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәренә һәм түләүләренә, бюджетның бердәм сәтеындагы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүлеп бирелгән ассигнованиеләренә файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәренә фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә.

11.1. Дөүләт хакимияте органнарына (дөүләт органнарына), районның жирле үзидарә органнарына, Башкарма комитет органнарына, башка оешмаларга бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторына бюджет вәкаләтләрен беркетү Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары белән операцияләр башкару буенча алар башкара торган вәкаләтләренә исәпкә алып башкарыла.

11.2. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә Башкарма комитет тарафыннан раслана.

11.3. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының

баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары булырга тиеш.

12. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәре һәм түләүләре, бюджетның бердәм сәтеындагы калдыклар белән идарә итү операцияләренән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында үтәләшен контрольдә тотат;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджетка керүләре һәм түләүләре тәэмин итә;

4) бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы норматив хокукий актларда (муниципаль хокукий актларда) бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

12.1. Бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, [Россия Федерациясә Бюджет кодексы](#) нигезендә бюджет керемнәре администраторларының (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларының) ачык шәхси сәтеларында исәпкә алынган керемнәр буенча үз бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артык түләнгән яисә артык алынган суммаларны кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) буенча операцияләр башкаруга күрсәтмәләр кабул итәләр һәм күрсәтмәләр тәзиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм процентларны, артык алынган суммаларга күчерелгән һәм күрсәтелгән күрсәтмәләре үтәү өчен Федераль казначылыкка жибәрә.

13. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын тәзи һәм башкара;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;

7) Россия Федерациясә Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән норматив хокукий актларда (муниципаль хокукий актларда) билгеләнгән, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы бүтән вәкаләтләре башкара.

14. Бюджет акчаларының баш администраторлары, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыручы бюджет акчалары администраторлары эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган ведомство (эчке) актларын чыгара.

6 статья. Район бюджеты керемнәре

1. Район бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Район бюджеты керемнәренә гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм район бюджеты турындагы карар проекты керткәннән соң кабул ителгән район Советы карарлары нигезләмәләре чираттагы финанс елында, алымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджетына үзгәрешләр керткәндә, алымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

7 статья. Район бюджеты чыгымнары

1. Район бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм җирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында район бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

2) халыкны социаль тәмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

5) бюджетара трансфертлар бирү;

6) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

7) "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә карата дөгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкаруга);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәмин итүгә субсидияләр бирү;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

4) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

5) муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар сатып алу, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- дөүлэт оборона заказы кысаларында кораллар, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

- товарларны муниципаль матди резервка сатып алу.

б) социаль өлкәдә дөүлэт (муниципаль) хезмәтләре күрсәтүгә дөүлэт (муниципаль) социаль заказын үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэмин итү үз эченә түбәндәгеләрне ала:

-казна учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренә, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренә, башка категория хезмәткәрләренә акчалата кереме (акчалата бүлөк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар сатып алу, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү;

-Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

-аның эшчәнлеген тормышка ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Муниципаль бирем үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

1) күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләренә (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль йөкләмәнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремнең үтәлеше турында хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

1)тиешле хезмәтләренә кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

2)тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәтләр күрсәтүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрне (тарифлар) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү өчен, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып, бюджет яисә автоном учреждениенең муниципаль йөкләмәсен үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен район бюджеты проектын төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бурыч Башкарма комитет тарафыннан бер елга билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлеге нигезендә (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерү мөмкинлеге белән) төзелә.

Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итү Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә район бюджеты акчалары хисабына башкарыла.

Муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәмин итү күләме, дәүләт сәясәтен эшләү һәм билгеләнгән эшчәнлек өлкәләрендә норматив-хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә үтәп, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 69.2 статьясындагы 4 пунктының беренче абзацында каралган тәртиптә расланган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясә законнары нигезендә муниципаль учреждениеләргә гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жириле үзидарә органы карары буенча муниципаль заданиенә үтәүне финанс ягыннан тәмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары кулланыла.

Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу, Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясә **законнары** нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясә **законнары** нигезендә формалаштырылган һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу план –графигы нигезендә төзелә һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләргә лимитлары чикләрендә түләнә.

6. Район Советы карарында район бюджетыннан акча бирү шартлары билгеләнә ала, алар нигезендә мондый акчалар Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә башкарыла.

7. Район бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиенә үтәүне финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль заказны үтәү кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милеккә карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Район бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр биреләргә мөмкин.

Район Советының бюджет турындагы карарында (муниципаль) учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

8. Район бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 1 пунктының беренче абзацы нигезендә район бюджетыннан Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 1 пунктының икенче абзацы нигезендә район бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибә башкарма комитет яисә аның вәкаләтле жириле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пунктындагы 2 абзацы нигезендә дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә булып торган башка коммерциягә карамаган оешмаларга район бюджетыннан субсидияләр күләмен билгеләү һәм бирү тәртибә Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары яисә аның вәкаләтле жириле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

9. Район Советы карарында район бюджеты турында Башкарма комитет карарлары нигезендә, казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән алар үткәрә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларга карата күрсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләрне дә кертеп.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән карар белән билгеләнмәгән булган очракта, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле Башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

10. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөкләмәләрнең һәр төре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

11. Район бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга яисә күчмәсез мөлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алуга (алга таба - муниципаль милек объектына капитал салулар) субсидияләр, алга таба әлеге учреждениеләрнең оператив идарә итү хокукындагы йә әлеге предприятиеләрнең оператив идарә итү яисә хужалык алып бару хокукындагы, шулай ук күрсәтелгән предприятиеләрнең устав фондын, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән карарлар нигезендә, карары белән билгеләнә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында каралган исәпкә муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре бирү турында карарлар кабул итү һәм әлеге субсидияләр бирү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әгәр капитал төзелеш объекты өчен инвестицияләренә нигезләнүгә эзәрләү Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булса, муниципаль милекнең мондый капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы карарлар шул исәптән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләнү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проекткарга расланган бирем нигезендә кабул ителә.

Инвестицияләрнең нигезләнүгә эзәрләнүгә һәм аны район бюджетыннан технологик һәм бәя аудиты үткөрүгә субсидияләр бирү турында карарлар кабул итү тәртибе һәм күрсәтелгән субсидияләренә бирү тәртибе, субсидияләр бирү турындагы килешүләргә, аларны бирү срокларына һәм шартларына карата таләпләренә дә кертеп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында каралган субсидияне бирү бюджет акчаларын алуы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба - субсидия бирү турында килешү) арасында төзелә торган субсидияләр бирү турындагы килешү нигезендә, расланган

бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 4 пунктының [ундүртенче абзацы](#) нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турындагы килешү муниципаль милектәге берничә капитал төзелеш объектына һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчәмсез мөлкәт объектларына карата төзелергә мөмкин.

Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән [тәртиптә](#) кабул ителә торган карарлар нигезендә, бюджет акчаларын алучыларга субсидияләр бирү турында бюджет акчаларын алучы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогыннан артып киткән тиешле карарларны гамәлгә ашыру срогына субсидияләр бирү турында килешүләр төзү хокукы бирелергә мөмкин.

Чираттагы финанс елы башына субсидия биргән бюджет акчаларын алушының карары булмаганда, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жиберү ихтыяжы булган очракта, чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдык күләмендә акчаларны түләтү тәртибе, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән [гомуми таләпләрне](#) исәпкә алып, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карарының план чорына кагылышлы өлешендә үз көчен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең әлеге пунктында каралган шартнамәләрне план чорында үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән өзәлү турында карар кабул итмәскә хокуклы.

Район бюджетын үтәгәндә 78.2 статьяда каралган акчаны бирү рәхсәт ителми. Район бюджетын үтәгәндә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында каралган субсидияләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы [икенче абзацында](#) күрсәтелгән очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре эзерләү һәм гамәлгә ашыру турында карар кабул ителгән муниципаль милек объектларына карата субсидияләр бирү рәхсәт ителми.

Район бюджетын үтәгәндә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 7 пунктының [беренче абзацында](#) күрсәтелгән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рәхсәт ителә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының [79 статьясында](#) каралган бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булган казна учреждениесе төрән билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиегә үзгәрткән яисә аның оештыру-хокукый рәвешә күрсәтелгән объектларга бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң муниципаль унитар предприятиегә үзгәртелгән очракта, элек төзелгән казна учреждениесе тарафыннан төзелгән муниципаль контрактларга шартнамә ягын бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә төрән - граждан-хокук шартнамәсенә, муниципаль унитар предприятиегә алмаштыру өлешендә үзгәрешләр кертәп.

12. Район бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар кысаларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 79 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән карарлар нигезендә муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре һәм әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милеккә карамаган (кертелә алмый торган) капитал төзелеш объектларына район бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

Төп акчаларга капитал салу рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал төзелеш объектлары яисә муниципаль милеккә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә сатып алынган күчәмсез мөлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә итү яки хужалык алып бару хокукында, алга таба муниципаль учреждениеләрдә оператив идарә итү хокукында йә муниципаль унитар предприятиеләрне оператив идарә итү яки хужалык алып бару хокукында булган төп чараларның, шулай ук хужалык алып бару хокукына нигезләнгән күрсәтелгән предприятиеләрнең устав фондының бәясен арттыру белән муниципаль казна составына кертелә.

14. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул муниципаль берәмлекнең мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында Россия Федерациясе граждандар законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Районның устав (жыелма) капиталында район өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла. Дәүләт яки муниципаль учреждениеләр, дәүләт яки муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар кабул итү тәртибе район бюджетыннан Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләре һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләре булмаган юридик затларга, күрсәтелгән юридик затлар милкендә булган капитал төзелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчәмсез мөлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү турында карарлар, күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмгыятьләр милкендәге капитал төзелеш объектларына һәм (яки) мондый бүлендек жәмгыятьләр тарафыннан күчәмсез милек объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга кертем бирү максатларында, район бюджеты акчалары исәбеннән район Башкарма комитетының муниципаль хокукый актлары рәвешендә кабул ителә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 80 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

15. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә, индивидуаль эшқуарларга, шулай ук товарлар (акциз товарларыннан (жиңел һәм мотоцикллардан тыш), виноград, винодель продукциясен экспорт белән тәэмин итү өчен билгеләнгән алкогольле продукциядән тыш, акциз товарларыннан тыш, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән шәраб, чия торган шәраб (шампан шәрабы)

ликер шәрабларыннан тыш, якланган географик күрсәтмәле, барлыкка килгән урынның (махсус шәрабларның) якланган исеме язылган виноматериаллардан тыш), эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр товарлар житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә чыгымнарны финанс белән тәмин итү (каплау) максатларында кире кайтарылмый торган һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

16. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә субсидияләрдән, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78 статьясындагы 6-8.1 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга район бюджеты турында район Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган Башкарма комитетның муниципаль хокукый актларында яки аларга вәкаләтле җирле үзидарә органнары актларында каралган очракларда һәм тәртиптә район бюджетыннан бирелә.

17. Район бюджетында «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый акты нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс ягынан тәмин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан каралган муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс ягынан тәмин итүгә [Россия Федерациясә Бюджет кодексының 69.2 статьясы](#);

2) конкурс нәтиҗәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны финанс белән тәмин итү (каплау) турында социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә.

Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмаларга социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны [үтәүне финанс ягынан тәмин итү максатларында субсидияләр](#) Россия Федерациясә Бюджет кодексының [78.4 статьясы](#) нигезендә район бюджетыннан бирелә.

[Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78.4 статьясындагы](#) 1 пунктының 2 һәм 3 пунктчаларында каралган субсидияләр район бюджетыннан Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә, «социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый акты нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә башкаручыларны сайлап алу нәтиҗәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.1 статья. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенәң бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның формалары

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

җирлекләргәң бюджет тәмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан дотацияләр;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан шәһәр, авыл җирлекләргә бюджетларына Россия Федерациясә

Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында билгеләнгән очракларда субвенцияләр;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.2 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга Татарстан Республикасы бюджеты исәбеннән бирелә торган шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән тыш) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясында каралган җирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирү өчен шәһәр, авыл җирлекләренә тиешле җирле үзидарә органнары тарафыннан Россия Федерациясе бюджетларыннан бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартлары үтәлгән очракта бирелә.

Финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы булып торган район бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары, максатчан билгеләнеше булган район бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән район Советы карарлары белән билгеләнә.

7.2 статья. Җирлекләргә бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан дотацияләр бирү тәртибе

1. Җирлекләргә бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан дотацияләр Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге составына керүче җирлекләргә, район Советы карарлары нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган карарлар нигезендә бирелә.

2. Җирлекләргә бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә муниципаль берәмлекләр арасында дотацияләрнең гомуми күләмен билгеләү һәм бүлү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

3. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан җирлекләргә бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр күләме һәм бүлү чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты турында район Советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты проекты расланса, план чорына Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең план чорының беренче елына расланган гомуми күләмәннән 20 проценттан да артмаган

күләмдә һәм план чорының икенче елына расланган күрсәтелгән дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан да артмаган күләмдә раслау рөхсәт ителә.

4. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан дотацияләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 137 статьясындагы 5 пункттың билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, хисаплы бюджет тәэмин ителеше Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең шәһәр һәм авыл жирлекләренең хисаплы бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән дәрәжәдән артмаган шәһәр һәм авыл жирлекләренә бирелә.

Жирлекләрнең исәп-хисап бюджет тәэмин ителеше, халык структурасында, социаль-икътисадый, климатик, географик һәм башка объектив факторларда һәм бер кешегә карата муниципаль хезмәтләр күрсәтү хакына тәэсир итә торган шартларда аермаларны исәпкә алып, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге жирлекләре буенча шундый ук күрсәткечтән чыгып, шәһәр һәм авыл жирлеге бюджеты тарафыннан алына ала торган салым керемнәре чагыштырмасы белән билгеләнә.

Хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсе шәһәр һәм авыл жирлекләре буенча шәһәр һәм авыл жирлекләренең салым керемнәре чагыштырмасын, бюджет хезмәтләре һәм бер кешегә исәпләгәндә муниципаль хезмәт күрсәтүләр бәясенә тәэсир итүче факторларны һәм шартларны характерлаучы күрсәткечләр исемлеген тәэмин итә торган бердәм методика буенча билгеләнә һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре өчен аерым билгеләнә ала.

Жирлекләрнең хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсен билгеләгәндә хисап чорына факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечләрен һәм (яисә) аерым жирлекләрнең фаразлана торган керемнәре һәм чыгымнары күрсәткечләрен куллану рөхсәт ителми.

5. Әлеге статьяның 4 пункттың каралган дотацияләр бирелгән очракта, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең финанс органы жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан дотацияләр алучы муниципаль берәмлекләрнең башкарма-идарә органнары житәкчеләре белән, жирлекнең муниципаль финансларын социаль-икътисадый үстөрү һәм савыктыру чаралары күздә тотылган килешүләр төзүгә хокуклы.

Килешүләр төзү тәртибе, сроклары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.1 статьясындагы 6 пункттың күрсәтелгән килешүләргә таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

7.3 статья. Татарстан Республикасы бюджетына "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан субсидияләр

1. 142.2 статьяның 1 пункттың күрсәтелгән Татарстан Республикасы бюджетына Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан субсидияләр исәпләү һәм бирү тәртибе. Татарстан Республикасы законы белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә билгеләнә.

2. 142.2 статьяның 4 пункттың күрсәтелгән субсидияләр. Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетында карала.

7.4 статья. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюжеты кодексы таләпләренә туры китереп кабул ителә торган район Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында район бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.3 статьясында күрсәтелгән максатлар һәм шартлар, район бюджетыннан субсидияләр җирле администрацияләр арасында район Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

7.5 статья. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган район Советы карарларында һәм аның Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган тәртиптә шәһәр, авыл җирлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

8 статья. Резерв фонды

1. Район бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Район бюджетының чыгым өлешендә район Советы һәм район Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Район башкарма комитетының Резерв фонды район бюджеты турында район Советы карары белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменә өч процентыннан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижеләрен бетерүгә бәйле башка чараларны үткөрүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 81 статьясындагы 6 пунктында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга җибәрелә.

5. Район бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карары буенча файдаланыла.

6. Район бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

7. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

9 статья. Район бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аны кабул итүгә кадәр бер генә гавами-хокукий берәмлек тарафыннан үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан норматив хокукий акт кабул ителгән очракта, күрсәтелгән норматив хокукий акт чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен үтәү чыганаclarын һәм тәртибен, шул исәптән кирәк очракта, финанс ресурсларын Россия Федерациясә бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибен билгели торган нормалар булырга тиеш.

2. Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елы башыннан, тиешле бюджет ассигнованиеләрен район бюджеты турында Совет карарына йә агымдагы финанс елында район Советы карарына бюджет турында тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, бюджетка өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда гына бирелергә мөмкин.

10 статья. Районның чыгым йөкләмәләре

1. Районның чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегә (Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегә исемәннән) әлегә мәсьәләләр буенча шартнамәләр (киләшүләр) тәзү хокукына ия булган башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан аларга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

3) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегә исемәннән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (киләшүләр) тәзү.

2. Россия Федерациясә Бюджет кодексының 86 статьясындагы 1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбенә үтәлә.

3. Районның әлегә статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясә Федераль законнары (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 140 статьясында каралган тәртиптә район бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбенән һәм чикләрендә үтәлә.

4. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегендә тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлардан арткан очракта, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә һәм шәһәр округларының

жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә аларга тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча шәһәр, авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чыгым йөкләмәләре, килешүләр нигезендә шәһәр һәм авыл жирлекләренең тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, әлеге килешүләр нигезендә тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының [142.5](#) статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә һәм шәһәр, авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә аларга тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чыгым йөкләмәләре, күрсәтелгән килешүләр нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының [142.4 статьяларында](#) каралган тәртиптә бирелә торган тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар исәбенә һәм чикләрендә үтәлә.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегендә тиешле бюджетара трансфертларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлардан арткан очракта, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә жирле бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә Башкарма комитеты тарафыннан шәһәр, авыл жирлекләренең башкарма-боеру органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чыгым йөкләмәләре, әгәр Россия Федерациясе [законнары](#) нигезендә шәһәр, авыл жирлекләренең башкарма-боеру органнары барлыкка килмәсә, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбенә үтәлә.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

7. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясеннән төшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

11 статья. Район бюджеты дефицита

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына район бюджеты кытлыгы, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 92.1 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, район Советы карары белән билгеләнә.

2. Район бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түлөлэрнең һәм (яки) түлөлэрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, район бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләменң 10 проценттан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттыңда каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, район бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түлөлэрнең һәм (яки) түлөлэрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, район бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Район бюджеты турында район Советы карары белән район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы составында акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән кәргән керемнәр һәм (яки) район бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, район бюджеты дефициты Россия Федерациясе Бюджет кодексының 92.1 статьяның 3 пункттыңда билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин, күрсәтелгән кертемнәр суммалары һәм район бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметү чикләрендә.

3. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән район бюджеты дефициты Россия Федерациясе Бюджет кодексының 92.1 статьяның 2 һәм 3 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш. карары белән билгеләнә.

4. Россия Федерациясе Үзәк банкы кредитлары, шулай ук Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан аларны урнаштырганда муниципаль кыйммәтле кәгазьләр сатып алу район бюджеты кытлыгын финанслау чыганагы була алмый.

5. Муниципаль милектәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән алына торган акчалар район бюджетына 100 процент нормативы буенча күчәрелергә тиеш.

12 статья. Бюджет кредитлары

Бюджет кредитлары Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлеккә Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә төзелгән шартнамә нигезендә, район Советы карарларында каралган бюджет ассигнованиеләре шартларында һәм чикләрендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукий актларда билгеләнгән нигезләмәләренә исәпкә алып бирелә.

Бюджет кредиты (Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыруга бюджет кредитыннан тыш) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге каршындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (жайга салынмаган) бурычлары булмаган Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлеккә генә бирелергә мөмкин.

Бюджет кредиты түләү һәм кире кайтару шартларында бирелә.

Район бюджетын раслаганда бюджет кредиты бирелергә мөмкин булган максатлар, бюджет кредитлары бирү шартлары һәм тәртибе, аларны финанс елы чикләрендә бирү өчен бюджет ассигнованиеләре, шулай ук бюджет кредитлары алучылар (заемчылар) буенча чикләүләр билгеләнә.

Шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына район бюджетыннан өч елга кадәр бюджет кредитлары бирелергә мөмкин.

Шәһәр, авыл жирлекләренә бюджет кредитлары бирү максатлары һәм бюджет кредитларынан файдаланган өчен түләү күләме район Советы карары белән билгеләнә.

Шәһәр, авыл җирлекләренә район бюджетыннан алынган күрсәтелгән бюджет кредитларын бирү, алардан файдалану һәм кире кайтару Башкарма комитетның муниципаль хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Заемчылар бюджет кредитын кире кайтарырга һәм кредит бирү шартларында һәм (яки) килешүдә билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда файдаланган өчен процентлар түләргә тиеш.

Бюджет кредиты заемчыга күрсәтелгән кредитны кире кайтару, тиешле килешүдә (килешүдә) каралган процент һәм башка түләүләрне түләү буенча үзенең йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү шарты белән генә бирелә, заемчы Россия Федерациясе яки Татарстан Республикасы булган очраклардан тыш.

Бюджет кредитын кире кайтару, законда һәм (яки) шартнамәдә каралган процент һәм башка түләүләрне түләү буенча муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү ысуллары белән банк гарантияләре, поручительлекләр, дөүләт (муниципаль) гарантияләре, бирелә торган кредитның кимендә 100 проценты күләмендә мөлкәт залогы гына булырга мөмкин. Йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү югары ышанычлылык дәрәжәсенә (ликвидлыкка) ия булырга тиеш.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге каршындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (жайга салынмаган) бурычлары булган чит дөүләтләрнең дөүләт гарантияләрен, гавами-хокукый оешмаларның дөүләт (муниципаль) гарантияләрен бурычка алучының йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү сыйфатында кабул итү рәхсәт ителми.

Залогка тапшырыла торган мөлкәтнең базар хакын бәяләү (ликвидлыгы турында нәтиҗәләр белән) бәяләү компаниясе белән төзелгән бәяләү үткөрүгә шартнамә нигезендә бәяләү эшчәнлеге турында Россия Федерациясе [законнары](#) нигезендә гамәлгә ашырыла. Залогка тапшырыла торган мөлкәтне бәяләү күрсәтелгән бәяләү компаниясе штатында торучы (күрсәтелгән бәяләү компаниясе белән хезмәт килешүе төзегән) бәяләүче тарафыннан гамәлгә ашырыла. Залогка тапшырыла торган мөлкәт аңа өченче затларның хокукларыннан ирекле булырга тиеш, шул исәптән башка килешүләр буенча залог предметы булырга тиеш түгел. Киләчәктә залог бирүче сатып ала торган мөлкәтне залог итеп кабул итү, шулай ук Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә залог итеп бирелгән мөлкәтне залог итеп кабул итү рәхсәт ителми.

Банк гарантиясенә, поручительлекнең ышанычлылыгын бәяләү Финанс-бюджет палатасы Башкарма комитеты актылары нигезендә яисә аның кушуы буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы [5 пункт](#)ында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Заемчыга (муниципаль берәмлеккә) бюджет кредитын кире кайтару, тиешле шартнамәдә (килешүдә) каралган процент һәм башка түләүләрне түләү буенча йөкләмәләрен үтәүне тәмин итәргә сәләтле булмаган очракта, бюджет кредиты Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы 3 пунктында каралган ысуллар белән бирелми.

Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән очракларда бюджет кредиты муниципаль берәмлеккә күрсәтелгән кредитны кире кайтару, тиешле шартнамәдә (килешүдә) каралган процент һәм башка түләүләрне түләү буенча үз йөкләмәләрен үтәүне тәмин итмичә бирелергә мөмкин.

Вәкаләтле вәкилләр федераль законнар, Татарстан Республикасының норматив актылары, "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә норматив актылары, Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә җирле үзидарә органнары нигезендә бюджет кредиты бирү турындагы шартнамәдә, шулай ук аны төзүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләрендә Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә тәкъдим итә.

Аны бирү турындагы шартнамәгә кертелгән бюджет кредитын бирүнең мәжбүри шартлары булып Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле орган һәм дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүе органы тарафыннан бюджет кредитын алучының бюджет кредитын бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен, шулай ук Россия Федерациясе законнары нигезендә йөкләмәләрне бозган өчен бюджет кредитын алучының жаваплылыгы турындагы нигезләмәләр тора.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы **4 пункттында** күрсәтелгән органнар бюджет кредиты буенча йөкләмәләрне тулысынча үтәгәнчегә кадәр яисә алар кушуы буенча вәкаләтле затлар төп һәм тәэмин итү йөкләмәләрен исәпкә алып баралар, шулай ук төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) шартлары нигезендә заемчыларның, гарантларның, поручительләренең финанс хәлен, бирелгән тәэминат суммасының житәрлек булуын, Россия Федерациясе Бюджет кодексының **93.6 статьясы** нигезендә бирелә торган бюджет кредитларыннан тыш, тикшерәләр. карары белән билгеләнә.

Заемчы, гарант яисә поручитель тарафыннан бюджет кредитын кире кайтару, аның белән төзелгән шартнамәдә каралган процентлар һәм (яисә) башка түләүләр буенча үз йөкләмәләрен үтәмәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән органнар яисә алар кушуы буенча вәкаләтле зат заемчы, гарант яисә поручительдән срогы чыккан бурычны мәжбүри түләттерү, шул исәптән залог предметы буенча түләттерү буенча чаралар күрә.

Шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына район бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары билгеләнгән срокта түләнмәгән очракта, түләнмәгән кредит калдыгы, процентлар, штрафлар һәм пеняларны да кертеп, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәбенә шәһәр, авыл жирлекләренең (шәһәр эчендәге районнарның) бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы вәкаләтләрен тапшырган очракта, шулай ук федераль салымнардан һәм җыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан кәргән керемнәр хисабына түләнә, (яисә) региональ салымнарны шәһәр, авыл жирлекләре (шәһәр эчендәге районнар) бюджетларына күчерергә тиеш.

Финанс-бюджет палатасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә торган гомуми таләпләр нигезендә, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бирелгән түләнмәгән кредитларның калдыкларын, процентлар, штрафлар һәм пеняларны да кертеп, түләттерү тәртибен билгели.

Заемчылар, гарантлар, поручительләр һәм залог бирүчеләр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы **4 пункттында** күрсәтелгән органнар тарафыннан соратып алына торган мәгълүмат һәм документларны яисә алар кушуы буенча вәкаләтле затлар тарафыннан Бюджет кодексында һәм башка хокукый актларда билгеләнгән функцияләренә һәм вәкаләтләренә гәмәлгә ашыру максатларында тапшырырга тиеш.

12.1 статья. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге каршындагы акчалата йөкләмәләр

1. Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч алучы Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдындагы акча йөкләмәсе нигезендә билгеле бер датага түләргә тиешле акча суммасы тора.

2. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге каршында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Татарстан

Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенәң финанс активларын формалаштыра.

3. Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге каршындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактардан тыш, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Район алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93.2 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге каршындагы акчалата йөкләмәләр Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетының бердәм санына тиешле күләмдә акча күчәргәннән соң үтәлгән дип санала.

6. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге каршында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) жайга салуның мөмкинлеге, ысуллары һәм төп шартлары район Советы карары белән билгеләнә.

Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдында акчалата йөкләмәләрне (бурычларны) реструктуризацияләү кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдында Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) реструктуризацияләүнең өстәмә шартларын билгеләргә хокуклы башкарма комитет яисә аларга вәкаләт бирелгән финанс органнары актлары белән, шул исәптән "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге алдында акчалата йөкләмәләрне (акча йөкләмәләре буенча бурычларны) реструктуризацияләү хокукына ия булган бурычлыларга туры килергә тиешле критерийлар белән билгеләнә.

13 статья. Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр кертелә:

номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан кредит оешмалары тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлар арасындагы аерма;

Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан район бюджетына бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында район бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтөн чыганакалары.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтөн чыганакалары составына түбәндәгеләр кертелә:

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләренә гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә гарантка бенефициарның принципалга карата таләп хокукларына юл куелганда, Россия Федерациясе валютасында Район гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә бүтөн бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә юнәлдерелә торган акчалар күләме;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында аерма, "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча операцияләр үткәргәндә.

Агымдагы финанс елы башына Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты акчаларының калган өлешләре муниципаль юл фондының хисап финанс елында файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук район Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм район исемненән тәзелгән муниципаль контрактлар шартлары нигезендә хисап елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә тиешле товарлар белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, юридик затларга субсидияләр биерү, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә, күрсәтелгән субсидияләр чыганагы булып торган субсидия алучыларның әлеге максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренә калдыгы суммасыннан артмаган күләмдә, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты турында район Советы карарында каралган очрактарда гамәлгә ашырылды.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына түбэндәгеләр кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

Район муниципаль гарантияләрен гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләрне үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

14 статья. "Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә муниципаль бурычы.

14.1. Муниципаль бурыч - муниципаль бурыч алулардан, өченче затлар йөкләмәләре буенча гарантияләрдән барлыкка килә торган йөкләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре нигезендә район үз өстенә алган башка йөкләмәләр.

Муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу һәм теркәү районның Финанс-бюджет палатасы тарафыннан муниципаль бурыч кенәгәсендә гамәлгә ашырыла.

Районның муниципаль бурычына хезмәт күрсәтү дигәндә, алар буенча процентлар һәм (яисә) дисконт рәвешендә муниципаль бурыч йөкләмәләре буенча керемнәр түләү буенча операцияләр аңлашыла.

Районның муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылган бурыч йөкләмәләре турында мәгълүмат Татарстан Республикасы финанс органына тапшырылырга тиеш.

Муниципаль бурыч йөкләмәләрен урнаштыру, сатып алу, алмаштыру буенча жирле администрация генераль агенты (агенты) функцияләрен кредит оешмасы яисә башка махсуслаштырылган финанс оешмасы тарафыннан башкару Башкарма комитет белән төзелгән муниципаль контракт нигезендә гамәлгә ашырыла.

14.1.1. Район бюджеты турында район Советы карары белән расланган чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) районның муниципаль бурычына хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, хисап финанс елында район бюджеты үтәләше турындагы хисап күрсәткечләре буенча, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, район бюджеты чыгымнары күләменә 15 проценттан артмаска тиеш.

Район бюджетын үтәгәндә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 һәм 111 статьяларында күрсәтелгән чик күрсәткечләр бозылган очракта, районның жирле үзидарә органы, муниципаль бурычны реструктуризацияләү максатларында тиешле бурыч йөкләмәләрен кабул итүдән тыш, яңа бурыч йөкләмәләрен кабул итәргә хокуклы түгел.

14.2 Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә бурыч йөкләмәләре түбәндәгә йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);

2) Россия Федерациясе валютасында район бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;

7) муниципаль бурычка кертелгән Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнчегә кадәр барлыкка килгән бүтөн бурыч йөкләмәләре.

Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан район бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) район тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең түләнмәгән бүтөн бурычлары күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан район бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

14.3. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаган очракта (район Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булган очракта), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасындагы вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) житү (килү турында белешмәләр алу) житкәнгә (килеп житү) буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Башкарма комитет, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 100.1 статьясындагы 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1 пунктындагы беренче абзацының, 100.1 статьясындагы 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә чыгару (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмашу нәтижәсендә алынган) аларны эмитацияләүче орган тарафыннан, юкка чыгару датасы башланганчы, муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе шартлары нигезендә сатып алынган күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтелгән дип танырга хокуклы.

15 статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең эчке бурыч алулары астында Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге исемнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә заем акчаларын район бюджетына жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, район исемнән федераль бюджеттан район бюджетына кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге исемнән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Башкарма комитетка ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлар булмау;

2) Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы бер яисә берничә заттан кредит рейтингы алды.

6. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 5 пунктында каралган районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләргә дәрәжәләргә кадәр бирергә хокуклы түгел., Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеген бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертергә мөмкинлек бирә.

7. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләргә, муниципаль гарантияләргә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 5 пунктында каралган Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләргә бирергә хокуклы түгел.

9. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә кыйммәтле кәгазьләрен урнаштыру юлы белән, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә һәм кредит

оешмаларыннан кредитлар рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы, Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенәң түләү мөмкинлеген торгызу планы кысаларында бирелгән, ул Россия Федерациясә Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 9 пункттында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясындагы 7 пункттында каралган.

10. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, аны Россия Федерациясә Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләренә чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, аны Россия Федерациясә Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль алынмалар, Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына, Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы.

12. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенәң Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенәң Россия Федерациясә Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 9 пункттында каралган йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткөрү рөхсәт ителми.

15.1 статья. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенәң чит ил валютасында бурыч алуларын гамәлгә ашыру һәм гарантияләрен бирү үзенчәлекләре

1. Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затлар йөкләмәләре буенча гарантияләр Россия Федерациясә тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында гына, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, бирелергә хокуклы.

15.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча район бюджетына акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлана.

2. Район бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы район бюджеты кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, район

Советы карары белән расланган Татарстан Республикасының "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

15.3 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Район Советы карары белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына), Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның ("Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә (Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда).

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үткәндә билгеләнә.

3. Районның муниципаль бурычы күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) җирле бюджет турындагы карар белән расланган керемнәренң һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренң өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренң расланган күләмән исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренң гомуми күләмәннән артмаска тиеш.

Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләренң һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренң өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренң расланган күләмән исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренң гомуми күләменң 50 процентыннан артмаска тиеш.

Район Советы тиешле бурыч белән идарә итү кысаларында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясында билгеләнгән чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме район Советы карары белән раслана, район бюджеты турында, шул түбәндәге таләпләргә үткәндә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карары (чираттагы финанс елы) белән расланган Татарстан Республикасының 10 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләренң еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) район бюджеты турында

караар белән расланган район бюджетының салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләренә гомуми күләмәнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварыннан соң килгән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмаска тиеш.

15.4 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләренә чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләренә күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләренә валютасы;

3) гарантияләренә гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләренә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантияләр муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

15.5 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану кысаларында җирле бюджеттан чит ил валютасында җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегенән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан җирле бюджетка бюджет валютасына җәлеп итү күләме һәм чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында) җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау сроклары;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) җирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

15.6 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түлөнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегенән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары, тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча район бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) район бюджеты турында район Советы карарына кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү районның эчке алынмалары программасында чагылмый.

15.7 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегенән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләренә күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләренә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы район бюджеты турындагы район Советы карарына кушымта булып тора.

16 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәмин ителгән йөкләмәсе буенча субсидия җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый берәмлек - Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге) һәм гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

2) бенефициар исеме;

3) принципалның исеме;

4) тээмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, төзү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантияне кире алу нигезләре;

11) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тээмин ителгән йөкләмәләренә нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) гарант бенефициарга муниципаль гарантия буенча түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата гарант таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исеменнән гарант бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия хужалык жәмгыяте йөкләмәләрен генә тээмин итә ала, аның акцияләренәң 100 проценты (өлешләре) муниципаль гарантия бирә торган Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге, муниципаль унитар предприятие милкендә булган муниципаль гарантияне бирә торган муниципаль берәмлек "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге милкендә булган муниципаль унитар предприятие (гарант) тарафыннан тээмин ителә ала.

Нигезен тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3 статьясы һәм Россия Федерациясе гражданлык законнары таләпләренә туры килә торган Башкарма комитет актларында билгеләнгән вакытта гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтәлүенә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбе таләбен канәгатьләндерү буенча принципалның үтәлешен тээмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тээминатны биргәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантия карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйлә рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле көгазьләр турындагы таләпләрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүче муниципаль гарантия гарант тарафыннан түбәндәге очракларда гына кире алынырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмә шартларын алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртү гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртеләргә мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) биреләргә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантия язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм шартнамәдә билгеләнгән срогыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчermәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантиядә билгеләнгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы) срогы тәмамланганнан соң таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә тапшырыла;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясындагы 7 пункттында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3 статьясындагы 6 пункттында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбәнә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре күләмдә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) ул бирелгән вакыт гарантиясәндә билгеләнгән вакыт узгач (гарантиянең гамәлдә булу вакыты);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәләше турындагы гарантка карата таләпләр булуга карамастан);

4) бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләреннән гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115.1 статьясында каралган гарантка принципал гарантия, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, кире кагу нәтижәсәндә;

5) әгәр гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантны үтәү турындагы гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгару белән бәйле рәвештә) туктату яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тану белән;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантия, хокуklar һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокуklarның һәм бурычларның) Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокуklarның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуklar һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуklar һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очракта;

9) гарантияне чакыртып алу нәтижәсәндә, гарантиядә күрсәтелгән очраklarда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очраklarда.

22. Бенефициарның гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокукы гарантка юл куелуга бәйле булган очракта, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаган очракта, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар район бюджеты чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түлөнгән акчалар регрессы тәртибендә гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Районның муниципаль гарантияләре белән тәэмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөкләмәләрен бирү турындагы шартнамәдә үз ягыннан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык тотта.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.1 статьясындагы башкача килеп чыкмаса, бенефициарлар булып билгесез затлар даирәсе торган йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итү өчен район бирә торган муниципаль гарантияләргә, гарантияләрнең әлеге төренең үзенчәлекләренә һәм асылына туры килмәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясы нормалары кулланыла.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы карары, Башкарма комитет карарлары, шулай ук муниципаль гарантия бирү турында шартнамә нигезендә районның җирле үзидарә органнары вәкаләтләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

32. Муниципаль гарантия район исеменнән Башкарма комитет тарафыннан гомуми чикләрдә бирелә чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм

план чорына) район бюджеты турында Совет карарында күрсәтелгән гарантияләрнең суммасы Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә.

Муниципаль гарантиядән килеп чыга торган йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.

Финанс-бюджет палатасы бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципалларны тулысынча яисә өченче затлар тарафыннан үтәлү нәтижәсендә бурычны киметүне, принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешен тулысынча яисә принципал йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктатуны, гарантияләр белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә, бирелгән гарантияләр буенча гарант тарафыннан түлөөләрне гамәлгә ашыруны, шулай ук муниципаль гарантия белән билгеләнгән башка очракларда исәпкә алуны алып бара.

33. Муниципаль гарантияләрне бирү түбәндәге шартларны үтәгәндә гамәлгә ашырыла (Россия Федерациясә Бюджет кодексында башкача каралмаган булса):

принципалның финанс хәле канәгатьләнәрлек;

принципалга, өченче зат тарафыннан муниципаль гарантия бирелгән көнгә кадәр Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115.3 статьясы һәм Россия Федерациясә граждан законнары таләпләренә туры килә торган принципалның гарантның принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүне тәмин итү принципалның гарантиянең нинди дә булса өлешендә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбен үтәүне тәмин итү;

принципалның, аның поручительләренең (гарантларының) район алдында акчалата йөкләмәләр буенча срогы чыккан (жайга салынмаган) бурычы, салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясә законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычлары үтәлмәгән, шулай ук гавами-хокукый берәмлек булып торучы принципалның дәүләт (муниципаль) гарантиясен тәкъдим итүче тиешле гавами-хокукый берәмлек файдасына элек бирелгән муниципаль гарантия буенча вакытыннан алда (жайга салынмаган) бурычы булмау;

принципал үзгәртеп оештыру яки бетерү процессында тормый, принципалга карата бөлгенлек (банкротлык) турындагы эш буенча җитештерү кузгатылмаган.

17 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясә

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның иң чик күләмнәре район Советы тарафыннан район бюджеты турында район Советы карары белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләренә туры китереп билгеләнә.

3. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып Татарстан Республикасы "Чистай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставы белән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына ия Башкарма комитет тора, ул район исемнән кыйммәтле кәгазьләр чыгара һәм кыйммәтле кәгазьләр хужалары алдында әлеге кыйммәтле кәгазьләр белән беркетелгән хокукларны гамәлгә ашыру буенча җаваплылык тота.

18 статья. Район бюджеты проектынын төзү нигезләрe

1. Район бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында районның социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

Район бюджеты проекты, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законннан тыш, муниципаль районнар проектлары төзелә һәм раслана торган срок билгеләнмәгән булган очракта, район Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә бер елга (чираттагы финанс елына) яки өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты проекты төзелә һәм раслана.

Район бюджеты проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, Башкарма комитет Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль району» муниципаль берәмлегенең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

1.1. Озак вакытлы планлаштыру, әгәр район Советы аны формалаштыру турында карар кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга районның бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Район бюджеты проекты Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, район Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә төзелә.

Бюджет проектларын төзү - Башкарма комитетның аерым прерогативасы. Район бюджеты проектынын төзүне тәэмин итү Башкарма комитет вәкаләтенә ия.

Район бюджеты проектынын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, район Уставы һәм район Советы карарлары белән билгеләнгән таләпләренә үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет проектынын турыдан-туры Финанс-бюджет палатасы гамәлгә ашыра.

3. Район бюджеты проекты халык алдында тыңлауларга чыгарыла. Күрсәтелгән ачык тыңлауларның нәтижәсе районның жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим итү характерына ия.

19 статья. Район бюджеты проектынын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Район бюджеты проектынын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатыннан, Финанс-бюджет палатасы башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Бюджет проектынын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә Юлнамасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре турында;

- Россия Федерациясе Милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча ачык хакимият органнары эшчәнлегенең юнәлешләрен билгели торган документлар турында;

- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында;

- районның социаль-икътисадый үсеше фаразы турында;

- озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты) турында;

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектларында).

20 статья. Районның социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Районның социаль-икътисади үсеше фаразы өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) эшләнә.

2. Районның социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.

3. Районның социаль-икътисади үсеше фаразы район бюджеты проектын район Советына керту турында карар кабул иту белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан хуплана.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның социаль-икътисади үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Районның социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Район бюджеты проектын төзү яки карау барышында районның социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү район бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Районның социаль-икътисади үсеше фаразын эшләү вәкаләтле Башкарма комитет (вазыйфаи зат) тарафыннан башкарыла.

21 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кәргән, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм район Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә, район Советының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган социаль-икътисади үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

22 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль йөкләмәне, шулай ук аның хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтөлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Статья 22.1. Районның салым чыгымнарын исемлеге һәм бәяләү

1. Районның салым чыгымнарын исемлеге район башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, районның муниципаль программалары һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Россия Федерациясе салым чыгымнарын бәяләү Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Районның салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре районның бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

23 статья. Районның муниципаль программалары

1. Район бюджеты акчалары хисабына тормышка ашырыла торган муниципаль программаларны Башкарма комитет раслый.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Башкарма комитетның муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны тормышка ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган Башкарма комитетның муниципаль хокукый акты нигезендә, район бюджеты турында район Советы карары белән раслана.

Гамәлгә ашыруга тәкъдим ителгән муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән срокларда расланьрга тиеш.

Район Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы законнарында, район Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә карый ала.

Муниципаль программалар Район бюджеты турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет тарафыннан район Советына район бюджеты турындагы карар проекты кертелгән көнгә кадәр бер айдан да соңга калмыйча чираттагы финанс елыннан башлап, элек расланган муниципаль программадан башлап, туктатылырга яки үзгәртәргә, шул исәптән муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында карар кабул ителергә мөмкин.

Әлеге карар кабул ителгән очракта һәм район бюджетында төзелгән муниципаль контрактлар программаларын үтәү йөзеннән төзелгән очракта, муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре карала.

4. Район бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

24 статья. Муниципаль юл фондлары

1. Юл фонды - гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итү, шулай ук күпфатирлы йортларның ишегалды территорияләрен, торақ пунктларның күпфатирлы йортларының ишегалды территорияләренә керү юлларын капитал ремонтлау һәм ремонтлау максатларында файдаланылырга тиешле бюджет акчаларының бер өлеше.

Муниципаль юл фонды юл фондларына карый.

2. Муниципаль юл фонды район Советы карары белән төзелә (район бюджеты турындагы карардан тыш).

Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар белән район Советы карары белән 179.4 статьяның 5 пункттындагы беренче абзацында күрсәтелгән район бюджеты керемнәренәң фаразланыла торган күләмәнән ким булмаган күләмдә раслана. Россия Федерациясе бюджет кодексының исемәнән:

Россия Федерациясе территориясендә житештерелә торган автомобиль бензинына, турыдан-туры куу бензинына, дизель ягулыгына, дизель һәм (яки) карбюратор (инжектор) двигательләре өчен мотор майларына акцизлар;

муниципаль юл фонды төзүне күздә тоткан район Советы карары белән расланган.

Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен формалаштыру һәм куллану тәртибе район Советы карары белән билгеләнә.

Агымдагы финанс елында файдаланылмый торган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә.

25 статья. Район бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

1. Район Советы карарында бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефицита (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, район Советының муниципаль хокукый актларында (бюджет турындагы карарлардан тыш) билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

2. Район Советы карарында шәһәр, авыл жирлекләре бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары, алар Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы законнары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән булган очракта, район Советы карарында шәһәр, авыл жирлекләре бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

3. Бюджет турында карар белән раслана:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренәң баш администраторлары исемлегә;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очрактарда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегә;

3) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң чыгымнар төрләре төркемнәре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре йә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре буенча һәм (яисә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң чыгымнар төрләре төркемнәре буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына район бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган район бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына район бюджеты чыгымнарының гомуми күләменән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган район бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

9) чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, район Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән район бюджетының башка күрсәткечләре.

3 бүлек. Район бюджетын карау һәм раслау

26 статья. Район бюджеты турындагы карар проекты район Советы каравына кертү

1. Район бюджеты турындагы карар проекты Башкарма комитет тарафыннан район Советы карарлары белән билгеләнгән срокларда, эмма агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча, түбәндәге документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта район Советы каравына кертелә:

1) бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорында районның социаль-иқтисади үсешенең якинча йомгаклары һәм агымдагы финанс елында районның социаль-иқтисади үсешенең көтелгән нәтижәләре;

3) районның социаль-иқтисади үсеше фаразы;

4) фараз төп характеристикаларын (керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомум күләме, кытлык (профицит) бюджетының консолидацияләнгән бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорына;

5) бюджет проектына аңлатма язуы;

6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;

7) чираттагы финанс елы ахырына муниципаль эчке бурычның һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге (чираттагы финанс елы ахырына һәм план чорының һәр елы ахырына);

8) агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган күрсәтелгән органнарның бюджет сметаларының тәкъдим ителгән проектлары;

10) район бюджеты керемнәре чыганакалары реестрлары;

11) башка документлар һәм материаллар.

2. Бюджет турындагы карар муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү турындагы карар белән расланган очракта, бюджет турындагы карар проектына муниципаль программалар паспорты (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары) бирелә.

3. Бюджет турында карар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турындагы карар проектына аңлатма язуына кушымта составына кертелә.

27 статья. Район бюджеты турында карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Район бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә район бюджеты өчен әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бюджет турында карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектынның план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Район бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

3. Башкарма комитет тарафыннан район бюджеты турында район Советы карары проекты кертелгәннән соң, бер эш көне эчендә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы башлыгы аны бюджет һәм фаразлау буенча даими депутат комиссиясенә жибәрә.

4. Бюджет һәм фаразлау комиссиясе тапшырылган документларны һәм материалларны Россия Федерациясе бюджет законнарына туры китерүгә карый һәм район Советы каравына район бюджеты турындагы карар проектын кабул итү яки аны эшләр бөтү өчен Башкарма комитетка кире кайтару турында карар кабул итә.

5. Район бюджеты турында карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән тәкъдим ителергә тиеш Башкарма комитет тарафыннан район Советына кергән көннән биш эш көне эчендә эшләр бөтү.

6. Район бюджеты турындагы карар проекты район Советы тарафыннан чираттан тыш тәртиптә карау календарена кертелә.

7. Район Советы сессиясендә район бюджеты турындагы карар проектын караганда, район Советы Финанс-бюджет палатасы житекчесенең докладын тыңлый һәм район бюджеты проектын раслау яки район бюджеты проектын кире кагу турында карар кабул итә.

8. Район Советының район бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы карары белән күрсәткечләр һәм характеристикалар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 184.1 статьясы нигезендә расланарга тиеш.

9. Район Советының район бюджеты турындагы карары ағымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта:

1) Финанс-бюджет палатасы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житекерергә хокуклы;

2) район Советы карары белән район бюджеты турында билгеләнә торган башка күрсәткечләр район Советының хисап финанс елына район бюджеты турындагы карары белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

3) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертлар бүлү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

10. Район Советының район бюджеты турындагы карары финанс елы башланганнан соң өч ай узгач үз көченә кермәгәг очракта, Финанс-бюджет палатасы Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 статьясындагы 1 пунктында билгеләнгән шартлар үтәлгәндә бюджет үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта Финанс-бюджет палатасы хокуклы түгел:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет инвестицияләренә һәм юридик һәм физик затларга субсидияләргә бюджет ассигнованиеләрен житкерергә;

2) бюджет кредитлары тәэмин итәргә;

3) алдагы финанс елының бурыч алуларның сигездән бер күләмәнән артык күләмәндә, кварталга исәпләгәндә, бурыч алулар башкарырга;

4) резерв фондлары формалаштырырга.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 статьясындагы 1 һәм 2 пунктларында күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләрне үтәү, муниципаль бурычны хезмәт күрсәтү һәм түләү белән бәйлә чыгымнарга кагылмый.

11. Район Советының район бюджеты турында карары ағымдагы финанс елы башланганнан соң үз көченә кәргән очракта һәм күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көнгә кадәр бюджетны үтәү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 статьясы нигезендә гамәлгә ашырылса, күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көннән бер ай эчендә башкарма комитет район Советы карарына бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет үтәлешен исәпкә алып, район бюджеты турында район Советы карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проектына карауға һәм раслауға тәкъдим итә.

Күрсәтелгән карар проекты район Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көнәнән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. Район бюджеты үтәлеше

28 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Район бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә.

Район бюджетының үтәлешен оештыру Финанс-бюджет палатасына йөкләнә. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Район бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Район бюджеты үтәлешенә касса хезмәте Федераль казначылык тарафыннан башкарыла.

29 статья. Район бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә. Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү Финанс-бюджет палатасы житәкчесе тарафыннан башкарыла. 2.

Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре район бюджеты турындагы район Советы карарына туры килергә тиеш.

Район Советының район бюджеты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, Финанс-бюджет палатасы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслай.

3. Жыелма бюджет язмасына, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, Чистай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы житәкчесе карарлары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәү өчен каралган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү хисабына 5 проценттан да артмаган күләмдә бүлү очрагында;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә баш күрсәтмә бирүчеләр (күрсәтмәчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта, бюджет акчаларын алучыларның (алучыларның) буйсынучанлыклары үзгәрү һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте карары белән билгеләнгән тәртиптә, "Хәрби хәл турында" 2002 елның 30 гыйнварындагы 1-ФКЗ номерлы Федераль конституциячел законда, 2001 елның 30 маендагы N 3-ФКЗ "Гадәттән тыш хәл турында" Федераль конституциячел законда, "Россия Федерациясендә мобилизация эзәрлек һәм мобилизация турында" 1997 елның 26 февралендәге 31-ФЗ номерлы Федераль законда елның 26 февралендәге 31-ФЗ номерлы Федераль законда һәм алар нигезендә кабул ителгән федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, гадәттән тыш хәлләр комитетларында каралган шартларда, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 154 статьясындагы 5 пунктта каралган положениеләрдә каралган нигезләмәләренә исәпкә алып, Россия Федерациясә Хөкүмәте карары нигезендә гамәлгә ашырылганда;

- Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары акчаларына түләтүне күздә тоткан һәм (яисә) бу акчаларны суд чыгымнарын түләү исәбенә күчерүне, казна учреждениесә тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, пенялар, штрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын арттыруны күздә тоткан суд актларын үтәү очрагында (Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән халык алдында норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш);

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчалардан файдалану (яңадан бүлү) очрагында, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән очракта;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында;

- агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы карарда каралган чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

- максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү турында хәбәрнамә алган һәм физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы карар белән расланган күләмнәрдән тыш, максатчан билгеләнеше булган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларны кыскарту (кире кайтару) очрагында;

- муниципаль учреждениеләрнең тибы (ведомствосы) һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукый формасы үзгәргән очракта;

- әлеге муниципаль контракттарның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләрне казначылык белән тәмин итү суммасына, күрсәтелгән муниципаль контракттарны үтәү өчен әлеге финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре күләменнән артып китмәгән күләмдә;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән очракта һәм муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән гайре) бирелгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм 79 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милеккә капитал салуларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү ысулы үзгәртелгәндә, капитал кертемнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы муниципаль контрактлар яисә килешүләр, шулай ук, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса, инвестицияләр кертүне нигезләүне һәм аның технологик һәм бәя аудитын үткөрүне әзерләү максатларында.

- агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында субсидияләр бирү юридик затларга субсидияләр бирү, финанс белән тәмин итү чыганагы мондый субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елы башына субсидияләр бирү өчен Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыкларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының бишенче абзацында күрсәтелгән район бюджеты акчалары Финанс-бюджет палатасында карала.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының бишенче абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан бүлү турында карарлар кабул итү тәртибе) Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә, Бюджет кодексында билгеләнгән очрактардан тыш.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының сигезенче, унынчы һәм унберенче абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән артып китәргә мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

4. Район бюджетының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан статьялар, төркемнәр буенча йөкләмә акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), район бюджеты чыгымнарын классификацияләү чыгымнарының төркемнәре буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау карала.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемнәре (элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнган раслау каралырга мөмкин.

Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә, бюджетның бердәм сөетында калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш.

Район Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий актларында (район Советының муниципаль хокукий актынан тыш) бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, өстәмә нигезләр карала ала һәм (яисә) район бюджеты турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләргә билгеләү турында нигезләмәләр карала ала.

Статья 30. Касса планы

1. Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча район бюджетыннан күчөрүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнган муниципаль контрактлар, башка килешүләр буенча акчалата йөкләмәләргә түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

2. Финанс-бюджет палатасы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләргә составын һәм срокларын билгели.

Касса планын төзү һәм алып бару Финанс-бюджет палатасы яисә Башкарма комитетның вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

31 статья. Керемнәр буенча район бюджеты үтәлеше

Керемнәр буенча бюджет үтәлеше күздә тотыла:

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, район Советы карары һәм Татарстан Республикасының башка законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләргә нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән алымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәргә бүлүдән район бюджетының бердәм сөетына күчөрү.

артык бүленгән суммаларны күчөрү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнган процентлар;

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлөөләрнең бюджет керемнәргә администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

Федераль казначылык тарафыннан артык түлөнгөн яисә артык түлөнгөн салымнар, жыемнар һәм башка түлөлөр суммаларын кире кайтару (зачет, төгөллөштөрү) өчен кирекле артык бүлөнгөн суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына күчөрү.

32 статья. Район бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Район бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Район бюджетының чыгымнар буенча үтөлешен күздә тотат:

- 1) бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;
- 2) акчалата йөкләмәләрне раслау;
- 3) акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түлөләрен башкару турындагы күрсәтмәләргә (алга таба - күрсәтмә) һәм аларны түлөүне санкцияләү өчен кирекле башка документлар нигезендә, шулай ук оператив-эзләү чараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын үтәүгә бәйлә очрактарда район бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Федераль казначылык, бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә куйганда Финанс-бюджет палатасы, акча йөкләмәләрен түлөүне санкцияләгәндә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункттында каралган тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәвә;

тиешле бюджет йөкләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә күрсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Тиешле финанс органы тарафыннан билгеләнгән һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункттында каралган тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 219 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән мәгълүматка өстәп, контрольгә алынырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләренең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр

сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контрольдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

33 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм Финанс-бюджет палатасы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөкләмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство буйсынуында булган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөкләмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Статья 33.1. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе тарафыннан раслана.

34 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча район бюджеты үтөлеше

1. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча район бюджеты үтөлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан, бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә, Финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлгән тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет процессында катнашучылар тарафыннан аларның бюджет вәкаләтләре кысаларында гамәлгә ашырыла торган операцияләргә исәпкә алу Федераль казначылыкта, Финанс-бюджет палатасында, Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органында Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Өлеге статьяда күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

35 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс-бюджет палатасы билгеләгән очракта һәм тәртиптә, район бюджетын чыгымнар буенча үтәүне оештырганда, агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыларга түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре агымдагы финанс елы башыннан бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алуучыларны финанслауга гаризалар нигезендә арта бара.

36 статья. Бюджет үтөлешендә бюджет турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану.

1. Район бюджетын үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәргә гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан муниципаль бурыч алуларны алыштыруга, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктта каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләргә житмәгән очракта, районның гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 5 пунктта билгеләнгән тәртиптә район бюджетна керә торган, шулай ук район Советы карары белән расланган доходлардан фактта районның бюджетын үтәгәндә алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар, агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында район Советы карарына үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына

үзгөрешләр кертү максатларында район бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

3. Банк депозитларында бюджет акчаларын урнаштыру, бюджет акчаларын банк депозитларында урнаштыру һәм алынган керемнәрне ышанычлы идарәгә тапшыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, район бюджетын үтәү процессында өстәмә керемнәр алу рөхсәт ителми.

36.1 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык хезмәте, казначылык хезмәте

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләре системасын оештыру һәм эшләнү кагыйдәләре буенча үзара хезмәттәшлек итүче казна түләүләре системасының катнашучылар һәм операторларының берләшүе булып тора.

2. Казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) районның финанс органнары;
- 2) бюджет керемнәре администраторлары;
- 3) федераль бюджет акчаларын алуучылар;
- 4) бюджеттан акча алуучылар һәм казначейлык белән тәэмин итүдә катнашучылар, аларның шәхси счетлары Федераль казначылыкта ачылган;

3. Казначылык түләүләре системасында төп катнашучылар булып тора:

- 1) жирле бюджет акчаларын алуучылар;
- 2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары;
- 3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;
- 4) бюджеттан акча алуучылар һәм казначылык күзәтүендә катнашучылар, аларның шәхси счетлары районның финанс органында ачылган.

Өлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән казначылык түләүләре системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә, район финанс органының аерым функцияләрен тапшырган очракта, казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып торалар.

4. Район бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Район бюджетын үтәү буенча операцияләрен исәпкә алу районның финанс органнарында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта районның финанс органы ачыла торган шәхси счетларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очраклардан тыш башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

Бердәм казначылык счетының акчалары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.8 статьясында билгеләнгән казначылык түләүләре системасында катнашучыларның калдыклары исәбеннән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында, Милли иминлек фондының акча средстволары белән операцияләренә гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларыннан тыш, формалаша.

Бердәм казначылык счеты акчаларына түләтүне сорап мөрәжәгать итү рөхсәт ителми.

Бердәм казначылык счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләрен Федераль казначылык башкара.

5. Район бюджеты үтөлешенә казначылык хезмәте күрсәтү район бюджетының бердәм счётын ачу белән бәйләп рәвештә башкарыла.

Федераль бюджет акчаларын алучылар, шулай ук районның финанс органнары, Татарстан Республикасы бюджеты (район бюджеты) акчаларын алучылар, казначылык түлөөлөр системасында турыдан-туры катнашучы район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә, район бюджетының бердәм счётында акча белән эш итәләр.

6. Район бюджетына керемнәр керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счётларына күчәрелергә тиеш.

Федераль казначылык керемнәрне исәпкә алып, аларны Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүлүнә гамәлгә ашыра, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы нигезләмәләре нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счётларына керемнәрнең бүленгән суммаларын күчәрә.

7. Район бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтә билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчәрелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу районның финанс органында ачыла торган шәхси счётларда башкарыла.

Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышына керә торган акчалар белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү федераль казначылыкта вакытлыча кулланышка керә торган акча белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен гамәлгә ашырыла.

Район бюджеты акчаларын алучылар, Федераль казначылыкта ачылган вакытлы күрсәтмәгә керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу буенча шәхси счётлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә, вакытлыча эшкә килүче акча белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счётларында акча белән эш итәләр.

8. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, районның финанс органында ачыла торган шәхси счётларда башкарыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылыкта бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счётларын ачу белән гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр, Россия Федерациясе законнары нигезендә, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счётларында акча белән эш итә.

9. Район бюджетыннан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу район бюджетыннан бүлүп бирелгән акчалар булган операцияләрне исәпкә алу, федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш, ул районның финанс органында ачыла торган шәхси счётларда башкарыла.

Район бюджетыннан акча алучылар белән операцияләрне казначылык аша хезмәт күрсәтү федераль казначылыкта казначылык счётларын ачу һәм бюджеттан акча алучылар белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

Район бюджетыннан акча алучылар белән операцияләр казначылык счётларында, район бюджетыннан акча алучыларның, районның финанс органына ачык акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

Район бюджетыннан акча алуучылар, Россия Федерациясе законнары нигезендә, бюджеттан акча алуучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

10. Казначылык белән тәмин итүдә катнашучы-юридик зат, шәхси эшмәкәр, физик зат - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьялары нигезендә билгеләнгән акчалар алуучы, аларны куллану шартларга һәм (яисә) акча биргәндә билгеләнгән максатларга туры килү-килмәүне раслаганнан соң гамәлгә ашырыла;

11. Казначылык белән дәүләт контрактлары, шартнамәләр (киләшүләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә алына торган акчалар федераль бюджет турындагы Федераль закон белән билгеләнгән акчалар тәмин ителергә тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә казначылык белән тәмин ителергә тиеш:

- муниципаль контрактлар, килешүләр (шартнамәләр), контрактлар (шартнамәләр) нигезендә район Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән акчалар, аларны үтәүне финанс белән тәмин итү чыганагы булып район бюджетыннан бирелә торган акчалар тора, аларга аванслар һәм исәп-хисаплар кертелергә мөмкин түгел:

а) 50 миллион сумнан ким булмаган дәүләт (муниципаль) контрактлары буенча;

б) Татарстан Республикасы (район) финанс органында шәхси счетлары күрсәтелгән учреждениеләргә Россия Федерациясе законнары нигезендә килә торган акчалар исәбеннән 50 миллион сумнан ким булмаган муниципаль бюджет яисә автоном учреждениеләр тарафыннан төзелә торган контрактлар (шартнамәләр) буенча;

- федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары белән билгеләнгән очрактарда (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) казначылыкта катнашучылар ала торган (алынган) акчалар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны казначылык белән тәмин итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә районның финанс органы яисә Федераль казначылык тарафыннан район финанс органының аерым функцияләрен башкарганда гамәлгә ашырыла.

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казначылык белән тәмин ителергә тиеш түгел:

1) түбәндәге нигезедә:

- гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар йөртүне оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәтләр, авиация һәм тимер юл транспортында пассажирлар йөртү, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, вакытлы матбугатка язылу, аренда максатларында, инженерлык чөптәрен, коммуникацияләрен, корылмаларны күчөрү (яңадан төзү, тоташтыру) буенча эшләр башкару, шулай ук проект документларына һәм инженерлык документларына дәүләт экспертизасы һәм инженерлык документларына дәүләт экспертизасы үткөрү максатларында, шәһәр һәм шәһәр яны түләү агентлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган физик затлардан түләүләрне кабул итү буенча хезмәт күрсәтүләр сатып алу максатларында, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында Россия Федерациясе законнары нигезендә эзләнүләр, иминият законнары нигезендә иминиятләштерүне гамәлгә ашыру;

- муниципаль казна учреждениеләре башкаручылары булган муниципаль контрактлар (контрактлар) төзү;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә банк белән тәэмин ителергә тиешле муниципаль контрактлар төзү;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте карары буенча субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турында шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны (шартнамәләрне) төзү;

2) товарларны житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә рәвештә фактта тотылган чыгымнарны каплау яисә алынмаган керемнәрне каплау тәртибендә;

3) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакуләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дәүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлар, бирү шартлары белән аларны бирү шартларына туры килү-килмәүне раслаганнан соң, аларны Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка кызыксындыру чаралары билгеләнгән грантлардан тыш);

4) социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, шулай ук район Советының район бюджеты турында карары белән күрсәтелгән башка юридик затларга.

12. Казначылык ярдәмендә катнашучылар акчалары белән операцияләрне казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган тәртип нигезендә, Федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

13. Финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьяларында күрсәтелгән акчалар булган казначылык тәэминатында катнашучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Татарстан Республикасы (район) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда, аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

14. Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, Башкарма комитет мөрәжәгәте нигезендә, Башкарма комитет органнарының, аларның территорияль органнарының, ведомство карамагындагы казна учреждениеләренең физик затларга хезмәт өчен түләү буенча түләүләр һәм башка түләүләр, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләрне исәпләү һәм аларны күчерү буенча вәкаләтләре, бюджет хисабын алып бару, шул исәптән бюджет хисаплылыгын төзү һәм тапшыру, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын төзү һәм тапшыруны да кертеп, бюджет, бюджет исәбе мәгълүматлары нигезендә формалаштырыла торган бүтән мәжбүри хисаплылыкны тиешле дәүләт (муниципаль) органнарына тапшыруны тәэмин итү буенча Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

Районның финанс органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән чараларны киңәйтелгән казначылык белән тәэмин итәргә хокуклы.

36.2 статья. Бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләре

1. Жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләре составына жирле бюджетның бердәм счетына жәлеп итү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 10, 11 һәм 13 пунктлары нигезендә жәлеп ителгән акчаларны кире кайтару кертелә.

2. Элегрәк күчерелгән казначылык счетларына жәлеп ителгән акчаларны кире кайтару, шул исәптән жәлеп ителгән акчалар хисабына операцияләр ясау максатларында күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул итү көненнән соң килүче икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, агымдагы финанс елы тәмамланганда, ләкин агымдагы финанс елының соңгы эш көненнән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

3. Жирле бюджетның бердәм счетынан алынган акчаларны казна счетларына кире кайтару, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 11 һәм 12 пунктлары нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Район финанс органы, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, казначылык счетларында, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акчалата средстволары, районның ачык финанс органы, казначылык счетларында бюджет процессында катнашучы юридик затларның, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең, районның финанс органының акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, казначылык счетларында акча калдыкларын жәлеп итә.

5. Районның финанс органнары жәлеп ителгән акчаларны казначылык счетларына кире кайтаруны гамәлгә ашыралар, алар моңа кадәр күчерелгән, шул исәптән жәлеп ителгән акчалар хисабына операцияләр үткөрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул итү көненнән соң килүче икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук агымдагы финанс елы тәмамланганда, эмма агымдагы финанс елының соңгы эш көненнән дә соңга калмыйча.

6. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 11 һәм 12 пунктлары нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, район бюджетының жәлеп ителгән акчаларын казначылык счетларына кире кайтару Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

36.3 статья. Артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне бюджетка кире кайтару

1) Артык түләнгән (түләтелгән) түләү, Россия Федерациясе закон актларында башкасы каралмаган булган очракта, бюджетка артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет керемнәре администраторы тарафыннан мондый гаризаны теркәгәннән соң 30 календарь көн эчендә район бюджетына түләүләр түлөүченең гаризасы буенча кире кайтарылырга тиеш.

2) Артык түләнгән (түләтелгән) түләүне район бюджетына кире кайтару турында гариза, әгәр Россия Федерациясе закон актларында башкасы каралмаган булса, түләү түләүне түләү (түләттерү) көненнән алып, өч ел дэвамында түләүче тарафыннан бюджетка тапшырылырга мөмкин.

3) Район бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4) Элеге статьяның нигезләмәләре салымнар һәм жыемнар турындагы законнарда, производствода бәхетсезлек очрактарыннан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминләштерү турында Россия Федерациясе законнарында, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салу турында Россия Федерациясе законнарында каралган түләүләргә кагылмый.

Халык-хокукый берәмлекләр алдындагы акчалата йөкләмәләрен үтәү кысаларында район бюджетына артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне кире

кайтару шартнамалар һәм (яки) Россия Федерациясе граждандар законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

36.4 статья. Йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итү

1. Бюджет акчаларын алуы гаризасы нигезендә Федераль казначылык йөкләмәләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктта (алга таба - әлегә статьяда-йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүчеләр) каралган очрактарда, муниципаль контрактларны, шартнамәләргә (киләшүләргә) үтәнгәндә исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен үтәләргә тиешле юридик затларга йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне бирә.

2. Федераль казначылык (кредит оешмасы - муниципаль контрактларны банк белән тәмин итү очрагында) йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүгә гаризасы нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктта күрсәтелгән муниципаль контрактларны, шартнамәләргә, килешүләргә (шартнамәләргә) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны, килешүләргә (шартнамәләргә) үтәү буенча йөкләмәләргә казначылык белән тәмин итүне гамәлгә ашыра.

37 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

Бюджет үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктта күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше буенча операцияләргә төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясы таләпләргә нигезендә Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Бюджет ассигнованиеләргә, бюджет йөкләмәләргә лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәргә 31 декабрьдә үз көченә керә.

38 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карарына үзгәрешләр кертү

1. Башкарма комитет агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проекты эшли һәм район Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының узган хисап чорында район бюджеты үтәлеше турында белешмәләргә;

2) агымдагы финанс елында район бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карарына тәкъдим ителгән үзгәрешләргә нигезләп, аңлатма язуы.

2. План чорында район бюджеты керемнәренә гомуми күләм арткан очракта, әлегә артым түбәндәгеләргә керә:

1) чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты дефицит белән расланган очракта, район бюджеты кытлыгын киметү;

2) шартлы рәвештә расланган чыгымнарны тиешле арттыру.

План чорында район бюджеты керемнәренә гомуми күләм кимегән очракта, шартлы рәвештә расланган чыгымнар күләмә тиешле киметеләргә тиеш.

5 бүлек. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

39 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенә һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе Россия Федерациясенә бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Районның бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) район бюджеты үтәләше турында хисап;
- 2) район бюджеты үтәләше балансы;
- 3) район эшчәнлегенә финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) районның акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Район бюджеты үтәләше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча район бюджеты үтәләше турында мәгълүматлар тупланган.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә бюджет хисаплылығын төзиләр.

Район бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылығын Финанс-бюджет палатасына ул билгеләгән срокларда тапшыралар.

6. Районның бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

7. Районның бюджет хисаплылығы еллык булып тора. Бюджет үтәләше турындагы хисап квартал саен була.

Районның бюджет хисаплылығы Башкарма комитетка тапшырыла.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда район бюджеты үтәләше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм район Советына һәм ул төзегән тышкы муниципаль финанс тикшерү органына жиберелә.

Район бюджеты үтәләше турында еллык хисаплар район Советының муниципаль хокукый акты белән расланырга тиеш.

40 статья. Район бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Район бюджеты үтәләше турында еллык хисап, аны караганчы, район Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм район бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү район Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, районның контроль – хисап органы тарафыннан башкарыла.

Шәһәр һәм авыл жирилегенә вәкилләкле органы мәрәжәгәте буенча шәһәр һәм авыл жирилегә бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Контроль-хисап палатасына тышкы тикшерү өчен Башкарма комитет тарафыннан тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Башкарма комитет аңа бәяләмә әзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча район бюджеты үтөлеше турында хисап бирә. Район бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

5. Район бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча районның контроль-хисап органына тышкы тикшерү өчен еллык бюджет хисапчылыгын тапшыралар.

6. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә район Контроль-хисап органы тарафыннан район Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юллама белән тапшырыла.

41 статья. Район Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турында еллык хисапны төкәдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе өеге Нигезләмә белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

Район бюджеты үтөлеше турында еллык хисап агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча район Советына тапшырыла.

2. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан да тапшырыла:

- 1) район Советының бюджет үтөлеше турында карар проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләре үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- 4) муниципаль эчке бурыч торышы турында хисап;
- 5) бюджет үтөлеше һәм бюджет хисапчылыгын анализлау һәм муниципаль йөкләмәнең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр үз эченә алган аңлатма язуы;
- 6) район бюджеты үтөлеше турында башка бюджет хисапчылыгы һәм берләштерелгән бюджет үтөлеше турында бюджет хисапчылыгы;

7) Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар.

3. Район Советы район бюджеты үтөлеше турындагы хисапны район Контроль-хисап органы тарафыннан район Советына район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә биргәннән соң карый.

Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык отчетны карауга район Советы тарафыннан хисап финанс елына район бюджеты үтөлеше турындагы еллык отчетны раслау турында район Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткөрү процедурасы бара.

Соң басылып чыккан нәтижәләре гавами тыңлауларның күрсәтелгән проекты буенча карар район Советы карый еллык отчет үтөлеше турында район бюджеты. Караганда еллык отчет үтөлеше турында район Советы тыңлый вәкаләтле вазыйфаи заты, район бюджеты үтөлеше турында Башкарма комитет.

Карау нәтижәләре буенча еллык хисапны бюджет үтөлеше турында район Советы карар кабул итә турында карар үтөлеше турында хисап финанс елы яки кире кагу турында карар үтөлеше турында хисап финанс елы.

Район Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дәрәс булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

42 статья. Район бюджеты үтөлеше турында карар

1. Район бюджеты үтөлеше турындагы карар белән хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисап раслана, анда керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнары һәм дефициты (профицит) күрсәтелгән.

2. Хисап финанс елында район бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

3) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары

Район бюджеты үтөлеше турындагы карар белән, шулай ук, район бюджеты үтөлеше турында карар кабул итү өчен, район Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

6 бүлек. Муниципаль финанс контроле

43 статья. Муниципаль контроль төрләре.

1. Муниципаль финанс контроле бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар, район бюджетыннан физик затларга бүтөн түлөләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - район Контроль - хисап палатасының (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлегә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначылык, районның финанс-бюджет палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

4. Алдан контроль район бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль район бюджеты үтөлеше нәтижәләре буенча аларның үтөлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дәрәсләген билгеләү максатыннан башкарыла.

44 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм методлары.

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет ачкаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), район бюджеты керемнәренең баш администраторлары (администраторлары), район бюджеты

кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, Башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятияләр;

устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләрә һәм жәмгыятьләрә, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмгыятьләрнең устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (дәүләт (муниципаль) учреждениеләрә, дәүләт (муниципаль) унитар предприятияләрә, дәүләт корпорацияләрә (компанияләр), гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәтләрә һәм жәмгыятьләр катнашында аларның устав (жыелма) капиталларында, шулай ук мондый ширкәтләр һәм жәмгыятьләрнең өлеше (кертеме) булган коммерция оешмаларынан тыш), шәхси эшмәкәрләр, физик затлар:

район бюджетынан акча һәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар бирү турында шартнамәләр (килешүләр) нигезендә район бюджетынан акча алучы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан район бюджетынан акча алучы;

федераль законнар нигезендә Федераль казначылыкта, Финанс-бюджет палатасында исәп-хисап счетлары ачылган район бюджетынан һәм (яисә) муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән килешүләр (житкерүчеләр, подрядчылар) буенча;

бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнары;

мәжбүри медицина иминиятен финанс белән тәэмин итү турындагы шартнамәләр буенча бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларынан акча алучы юридик затлар;

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыручы кредит оешмалары, алар тарафыннан район бюджетынан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өлешендә.

2. Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне, бюджет кредитларын район бюджетынан бирү максатларының, тәртибенә һәм шартларының үтөлешенә муниципаль финанс контроле, шулай ук күрсәтелгән бюджетара трансфертларны финанс белән тәэмин итү (финанслашу) чыганагы булган контрактлар (шартнамәләр, килешүләр) шартларын һәм аларны бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүгә муниципаль финанс контроле районның бюджетара трансфертларын бюджетара органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла, аңа карата әлеге бюджетара трансфертлар бирелгән:

район бюджеты акчаларын баш администраторларына (администраторларга) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары биргән муниципаль район бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларга);

Татарстан Республикасы бюджет системасының бюджет средстволары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларга) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, шәхси эшмәкәрләрә (Россия Федерациясә Бюджет кодексының 266.1 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып) әлеге бюджеттан акчалар бирелгән.

3. Муниципаль финан контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия тора.

Тикшерү, ревизия төшенчәләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

45 статья. Тышкы муниципаль финан контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финан контроле органы вәкаләтләре

1. Муниципаль финан контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финан контроле органы вәкаләтләре булып тора:

район бюджетыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәләшен контрольдә тоту;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын, бюджет үтәләше турында квартал һәм еллык хисапларның дәрәсләген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү;

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финан тикшерүе буенча тышкы муниципаль финан контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

46 статья. Эчке муниципаль финан контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финан контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финан контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финан контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тәзү һәм бирүгә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең үтәләшен контрольдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акча бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын үтәүне күздә тоту торган хокукый актлар нигезләмәләрен үтәүне контрольдә тоту;

бюджеттан акча бирү турында шартнамәләренә (киләшүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын, шулай ук әлегә Кодекста каралган очракларда, муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын үтәүне контрольдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчалар) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль) биремнәр үтәләше турындагы хисапларның, хисапларның, бюджеттан акча бирү нәтижәләгә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәсләгенә контроль;

муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жиберелә;

финанс органнарына мәжбүринең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жиберелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткөрү өчен кирәкле экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан даими файдалану мөмкинлегенә барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турында судка дөгъвалар жиберелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс тикшерүе буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибендә тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткөрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән аларны үткөрү турында карар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлегенә, аларны уздыру вакыты, эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокуклары һәм бурычлары, шул исәптән эчке муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан башкарыла торган тикшерүләрне, ревизияләрне һәм тикшерүләрне оештыру-техник тәэмин итү буенча да.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары Башкарма комитет тарафыннан эчке муниципаль финанс тикшерүе органнарының Башкарма комитетның муниципаль хокукий актларында билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибенә нигезендә раслана.